

září v Praze na téma *Nové vzory politického výběru v mnohonárodnostním státě*. Vypracováním hlavního referátu byl pověřen doc. dr. Rohan. Při jednání bylo zároveň dohodnuto, že na kongresu IPASA v roce 1970 bude řízení skupiny odborníků zabývajících se vývojem politického myšlení od Hegela k Leninovi pověřen československý odborník prof. dr. Sylaba. Dále předseda informoval o některých problémech institucionalizace politologie, jak byly ve výběrech společnosti projednávány. Mezi jiným bylo zvláště upozorněno na neudržitelný stav, kdy téměř nelze obhajovat disertace a předkládat habilitační práce z politologie.

Poslední zasedání bylo věnováno problematice polednového vývoje. Úvodní referát přednesl prof. dr. Kusý, který velmi zasvěceně hovořil o složitých problémech slovenské politiky. Ukázal na obtížnost správného spojení oprávněných národních požadavků, jež se promítly do hesla federalizace, s celkovým demokratizačním procesem v republice. Podle jeho názoru se od počátku roku 1969, kdy hlavní kroky na cestě federalizace již byly uzákoněny, vytváří na Slovensku no-

vá situace a požadavky českého a slovenského politického života jsou si velmi blízké.

Je pochopitelné, že kolem polednové problematiky se rozvinula živá diskuse, již se zúčastnila velká část přítomných. Výměna názorů jasně ukázala vysokou podnětnost polednového vývoje pro politologický výzkum, avšak zároveň i značnou neujasněnost řady složitých otázek. Sympatie k polednovému vývoji nestačí, vědecká fronta musí splnit daleko víc k umešnění realizace pokrokových aspektů polednové politiky.

První setkání československých politologů přijalo na závěr rezoluci, v níž se jednoznačně postavilo za hlavní myšlenky Akčního programu KSČ. Jejich teoretické další rozpracování považuje za jeden z naléhavých úkolů československých politologů, tak jako jejich realizaci za naléhavý úkol naší politiky. V tomto duchu je Československá politologická společnost připravena rozšířit svou spolupráci se státními a stranickými orgány a dává své síly k dispozici Národní frontě.

Alexandr Ort

ČESKÁ SPOLEČNOST PRO MEZINÁRODNÍ PRÁVO

V Praze se konalo dne 3. dubna 1969 ustavující valné shromáždění České společnosti pro mezinárodní právo, která bude působit jako dobrovolná výběrová vědecká společnost při ČSAV. Tak se dovršuje mnohaleté úsilí českých a slovenských pracovníků, působících v oblasti mezinárodního práva na všech jeho úsecích, o vytvoření společenského centra, které by je sdružovalo k těsné součinnosti při řešení společných otázek teorie i praxe tohoto rozsáhlého oboru.

Přání založit takovou společnost vyjádřili čeští a slovenští internacionalisté poprvé již na celostátní vědecké konferenci mezinárodního práva, která se konala v prosinci 1955 v Domě vědeckých pracovníků v Liblicích. Plných dvanáct let však narážel tento záměr na nepochopení ze strany předlednových politických činitelů, ačkoliv obdobné společnosti, které běžně působí v četných západních zemích, byly již před léty ustaveny i v jiných socialistických zemích (SSSR, Pol-

sku, Bulharsku, Jugoslávii aj.). Přitom tu Československo mohlo navázat i na vlastní tradici, neboť již před válkou u nás existovalo Čs. sdružení pro mezinárodní právo.

Vzhledem k povaze mezinárodních problémů a zájmů našeho státu a rovněž se zřetelem k poslání vědy mezinárodního práva v ČSSR usilovali ovšem čeští a slovenští pracovníci tohoto oboru o vytvoření společnosti československé. V tomto smyslu byl též předložen původní návrh stanov, který schválilo presidium ČSAV. Po federalizaci našeho státu, jejímž důsledkem je i dělba pravomocí mezi federálními a národními ministerstvy vnitra, přičemž udělování souhlasu k založení organizací podle spolkového zákona a jiných podobných sdružení zůstává v pravomoci národních ministerstev, ukázalo se nejschůdnějším založit nejprve společnost národní, které by pak vytvořily společný federální orgán. Jelikož pak mezi českými internacionalisty byla shoda, aby

se založení společnosti dále neodkládalo, bylo po schválení stanov české společnosti svoláno její ustavující shromáždění.

Posláním společnosti bude zejména přispívat k rozvoji nauky mezinárodního práva, k posílení vážnosti tohoto oboru a zájmu o jeho studium v ČSSR. Za tím účelem chce společnost orientovat činnost svých členů na ty problémy mezinárodního práva, které jsou pro nás zvláště důležité. Za svůj cíl považuje rovněž společnost napomáhat k pokrokovému rozvoji mezinárodního práva a jeho kodifikaci, působit k dodržování práva v mezinárodních vztazích, jakož i k obraně mezinárodního práva proti jeho porušování. Společnost bude též rozvíjet spolupráci s obdobnými organizacemi v zahraničí a naváže styky s mezinárodními organizacemi a institucemi, působícími v tomto oboru, zejména se Sdružením pro mezinárodní právo (International Law Association — ILA), mezinárodní nevládní organizací, která byla založena již v r. 1873 a má kromě velkého počtu individuálních členů své národní odbočky ve čtyřech desítkách zemí.

K plnění těchto úkolů bude společnost pořádat diskuse a konference za účasti odborníků z teorie i praxe mezinárodního práva veřejného, soukromého i obchodního, případně i se zahraniční účastí. Společnost chce rovněž vyvíjet iniciativu v publikační a ediční praxi oboru a pomýšlí zejména na vydávání československé ročenky, která by obdobně, jak tomu je v řadě jiných zemí, přinášela ve světovém jazyce příspěvky o nejzávažnějších problémech mezinárodního práva dotýkajících se zájmů ČSSR. Společnost hodlá též spolupůsobit při obesílání mezinárodních vědeckých kongresů a konferencí.

Orgány společnosti navážou spolupráci s čs. státními orgány, které se podílejí na tvorbě a aplikaci mezinárodního práva, zejména ministerstvy zahraničních věcí a zahraničního obchodu. Na ustavujícím shromáždění bylo rovněž doporučeno, aby společnost navázala kontakty se zahraničními výbory Federálního shromáždění a koordinovala činnost s jeho pracovními

programy. Česká společnost pro mezinárodní právo bude samozřejmě těsně spolupracovat s obdobnou společností slovenskou, jakmile bude zřízena, s vysokými školami, vědeckými ústavy a dalšími organizacemi působícími v oboru mezinárodních vztahů, jako je Čs. společnost pro mezinárodní styky, Socialistická akademie aj.

Podle stanov jsou vedoucími orgány společnosti valné shromáždění, výbor a předsednictvo. Na ustavujícím shromáždění byli tajnou volbou zvoleni členové výboru a revizní komise. Na své první schůzi zvolil pak výbor za předsedu společnosti univ. prof. dr. Vladimíra Outrata, předsedu vědeckého kolegia věd o státu a právu, který též řídil práci přípravného výboru pro založení společnosti. Za místopředsedy společnosti byli zvoleni dr. Gejza Mencer, CSc., a doc. dr. Jaroslav Žourek. Za vědeckého tajemníka společnosti byl zvolen dr. Vladimír Kopal, CSc., za hospodáře doc. DrSc. M. Potočný a dalšími dvěma členy předsednictva se stali univ. prof. DrSc. Rudolf Bystřický a dr. Ladislav Sklenář.

Na téže schůzi projednal výbor též opatření související se zahájením činnosti společnosti. Jedním z nich je vytvoření členské základny. Činným členem společnosti se může stát podle stanov osvědčený pracovník kteréhokoliv oboru mezinárodního práva nebo oborů příbuzných, jehož přihlášku doporučí dva členové společnosti. O přijetí rozhoduje výbor. Nábořem členstva byl pověřen hospodář společnosti doc. M. Potočný a zájemci o členství se proto vybízejí, aby se ve věci členských přihlášek obraceli na něj (adresa: Právnická fakulta Karlovy university, nám. Curieových, Praha 1, Staré město, tel. 674 41).

Na své nejbližší schůzi hodlá výbor konkretizovat program činnosti, který byl rámcově schválen na ustavujícím shromáždění. O výsledcích své práce a chystaných akcích bude výbor společnosti čas od času informovat odbornou veřejnost.

Vladimír Kopal